

„Értő közönséget sikerült kialakítani...”

Erdős Jenővel Olajos Gábor beszélget

Ki ne ismerné Erdős Jenőt, a népművelő pedagógust, karnagyot, a hangversenyélet tapasztalt és nélkülözhetetlen szervezőjét? Nyíregyházán csak nagyon kevés emberről mondható el, hogy hét évtizede aktív résztvevője Szabolcs-Szatmár-Bereg megye és városunk zenei életének. Ha valaki, akkor ő bizonyosan sokat tud ennek a vidéknek a komolyzenei kultúrájáról, kulturáltságáról! Ebben a témában íródott könyve tavaly, a Kodály-émlékévhez kapcsolódóan jelent meg (*Nyíregyháza komolyzenei élete*. 2007. Nyíregyháza). Írása az elmúlt évtizedek, és napjaink helyi zene-kultúrájának állapotát – eseményeit, eredményeit, szereplőit – summázza, de az olvasó azt érzi, mintha a Mesternek szóló számadás szándékával is tenné mindezt.

Erdős Jenővel – Jenő bácsival – a kilencvenes évek elején, a gimnáziumi évek alatt találkoztam először, amikor a filharmóniai hangversenyek alkalmával megjelent iskolánkban. Ebben az időben lettem rendszeres látogatója a nyíregyházi hangversenyeknek, s egyre többször láttam őt a koncerteken. Az Anonymus és a Záhonyi Főnix kórus tagjaként magam is kíváncsian vártam kötetének megjelenését. Nagy öröm volt számomra, hogy személyesen tehettem fel kérdéseimet a kötet „születési körülményeivel” kapcsolatban. Az anyaggyűjtés feltételeinek és nehézségeinek bemutatása mellett beszélt arról is, hogyan látja a kórusélet jelenlegi helyzetét, s hogy kinek köszönhet legtöbbet a város és a megye komolyzenei élete.

Olajos Gábor: Hogyan fogalmazódott meg a terv, hogy könyvet írjon a város zenei életéről? Milyen előzményei voltak ennek? Meséljen arról, milyen kapcsolatban állt a város komolyzenei életével? Milyen rálátása volt erre a témára?

Erdős Jenő: Nyíregyháza és a megye zenei életébe a kórusmozgalom révén kerültem bele. Mikor *Tarcai Zoltán* idekerült Nyíregyházára 1957-ben, akkor azonnal bekapcsolódott a megye zenei életébe. Szoros kapcsolatot épített ki *Kóródy László*-val, aki a Megyei Művelődési Központ zenei főelőadója volt. Akkor még a Váci Mihály Művelődési Központ nem csak városi, hanem megyei hatáskörrel is rendelkezett. Az intézmény aktivitását jól mutatja, hogy létrehoztak egy karnagyi klubot. Amikor 1958-ban megalapítottam a mátészalkai pedagóguskórust, akkor ebbe magam is bekapcsolódtam, mégpedig úgy, hogy magammal hoztam tizenkét mátészalkai járásbeli karnagyot is. Szinte a felét tették ki a megyei karnagyi klubnak a 60-as 70-es évek közepéig, és *Tarcai Zoltán* elsősorban is ennek elnökségi tagja volt – engem is beválasztottak egyébként az országos elnökségbe – ám később megalapították, megalapítottuk a megyei szervezetét is a Kótának, melynek vezetője *Tarcai Zoltán* lett. Én is bekapcsolódtam a kórusszervezetben a felnőtt kórusok munkájába, nagyon sokat dolgoztunk együtt. Különösen kiemelkedő volt a karnagyi klubnak a tevékenysége. Minden hónapban kétnapos foglalkozást tartott – szombat, vasárnaponként – a megye kórusvezetőinek, akik érdeklődtek a kórusmuzsika intenzívebb tevékenysége iránt. És ez nagy előrelépést jelentett a megyei kórusmozgalom számára. Ettől kezdve kapcsolódtam be a megyei kóruséletbe és ennek következménye volt az, hogy 2001-ben felkeresett engem *Ács Ildikó* tanárnő. Mégpedig azzal, hogy létrehozták a Gaudeamus Kórus mellett működő úgynevezett a Gaude-

amus Alapítványt annak apropóján, hogy megnyerték a debreceni Bartók Béla Nemzetközi Kórusversenyt, ami a világ egyik leghíresebb kórusversenye, mert itt csak huszadik századi művek hangozhatnak el. A leánykari kategória második díját elnyerve – ez 150 ezer forinttal járt együtt, amiből létrehozta egy alapítványt – a céljuk a megye kórusmozgalmának erősítése volt. Ennek keretében tervbe vették egy dolgozatnak a kiadását a megye kórusmozgalmáról, s ennek megírására engem kértek fel.

Ez volt az első lépés afelé, hogy az eddig szerzett gazdag tapasztalataimat írásban is lefektessem az utókor számára. A mindenkori későbbi utódok, ha másra nem is, egyfajta összefoglalásként felhasználhatják szövegem, amely a múlt század, illetve a tizenkilencedik század közepétől kezdődően tekinti át a megye kórusmozgalmának fejlődését.

A mátészalkai pedagóguskórusral szinte minden országos és regionális rendezvényen részt vettem, s 1983-ban, amikor 35 éves volt a mozgalom, és amikor én már nyugdíjba mentem, időből kitelt az, hogy megírjam a pedagóguskórusok első történetét. Ezt a Pedagógusok Szakszervezete Kulturális Osztálya adta ki 1983-ban, *Pedagógusok a „musica humana” szolgálatában* címmel.

A legfontosabb körülmény tehát, ami miatt ennek a könyvnek a megírásába bele mertem kezdeni, hogy egyrészt a megye kórusmozgalmát nagyon jól ismertem. 1958-tól kezdve magam is benne éltem a megye kórusmozgalmi életében. Mint a Kórusok Országos Tanácsa elnökségének és megyei vezetőségének tagja is, és mint karnagy is. 1980-tól kezdve, ahogy Nyíregyházára kerültem, továbbra is szoros kapcsolatot tartottam a Kótával, és tíz évig vezettem a megyei Filharmónia rendezvényeit, tehát a Filharmónia megyei megbízottja voltam. De talán még ennél is nagyobb jelentőségű volt az, hogy 1981-től engem kért fel a megyei tanács akkori művelődési osztályának vezetője, *Pataki József* és *Vida János*, a helyettese, hogy vállaljam el az ének-zenei vonalnak a felügyeletét, szakfelügyeletét. Tehát közművelődési szakfelügyelő lettem, ének-zenei szakfelügyelő, de mivel tanácsai gyakorlatom is volt, vezető szakfelügyelőnek bíztak meg, nyugdíjasként. Ez azt jelentette, hogy a 11 szakfelügyelő – átfogó vizsgálatok alkalmával – énhozzám adta be a jelentését. Nekem kellett ezt összegezni, s így tömörítve már könnyebb volt letenni a vb vagy tanács asztalára.

Mindez nagyon jó áttekintést adott, és mindig voltak azért olyan vonatkozásai, amik engem az ének-zenei vonalon érintettek. Tehát nagyon jól bele tudtam tekinteni a megye zenei életébe. Különösen sokat segített a filharmóniai tevékenységem, mert abban az időben én húsz általános iskolai és húsz középiskolai hangversenyt szerveztem, most még többet szervez utódom, *Boronkay Ferencné* – örömmre! Az én időmben még húsz-húsz volt, míg más megyékben hat-nyolc előadást tartottak, legjobb esetben tizet.

2003-ban pedig azzal kerestek meg, hogy szeretnének egy olyan kiadványt szerkeszteni, aminek az lett volna a címe, hogy „Nyíregyháza művészeti élete”. És az ének-zene képezte volna a kiadvány egy részét. Akkor már súlyos beteg volt a feleségem, többszöri felkérésre vállaltam csak el és meg is írtam, de közben meghalt, aki a képzőművészeti részt írta volna meg – *Koroknay Gyula* –, valamint a pénzügyi is közrejátszott abban, hogy ez a könyv végül csupán terv maradt. Miután meghalt a feleségem, ahogy magamhoz tértem a benuhárból, sajnáltam azt a sok munkát kárba veszni, amit ennek a dolgozatnak a megírásába fektettem. Eredetileg tehát egy kisebb terjedelmű dolog lett volna, ezt aztán kibővítettem, és a Megyei Pe-

dagógiai Közművelődési és képzési Intézet vállalta is a kiadását, ha pénzt nem is tudott hozzá szerezni, de vállalta a kiadást, ami nekem sokat jelentett, mert adminisztrációs szempontból sokat segítettek. Ők kapcsolatot tartanak kórusokkal, akikkel nekem kapcsolatba kellett lépnem, posta, stb. És hát egyáltalán, hogy vállalták a kiadást, mert így a támogatásokat is jobban megkaphattam. Ami támogatást a megyétől, várostól, ehhez kaptam, azt oda küldték hozzájuk. Így végül ki tudtuk szorítani a közel félmillió nyomdaköltséget.

O. G.: *Milyen dokumentumok voltak a birtokában, amik segítették a komolyzenei élet áttekintését?*

E. J.: Gyűjtőszendélyem van. Amióta bekapcsolódtam a kórusmozgalomba, azóta minden dokumentumot igyekeztem megőrizni: „*Kórusmuzsika Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében, fotók és fénymásolatok, Nyírbátori Zenei Napok, Ének-zenei tagozatos iskolák kórus-hangversenyei, Éneklő Ifjúság hangversenyei, Munkás - és Ifjú Munkáskórusok Záhonyi Hangversenyei, Mátészalkai Dalos-tavasza, Tisza-parti Dalostalálkozó...*” és így tovább.

Olyan óriási anyagom gyűlt össze, ami jó alap volt a könyv megírásához. És persze nagy segítséget jelentett, hogy nem csak a dokumentumok alapján, hanem személyes élményeim alapján dolgozhattam, ami reményeim szerint olvasmányosabbá tette a kötetet.

Azoknak az együtteseknek az ismertetésénél, amelyeknél olyan anyagot kaptam, amelyik egy-egy különleges eseményhez fűződik, sikerült megszerezni az arról szóló dokumentumokat. Például Szabó Somáék énekkara, mikor még fiatalon budapesti kórusversenyt nyertek, és meg tudtam szerezni nekik a szereplésükről szóló jegyzőkönyvet, amit még a zsűri állított össze, amelyikben jellemzik őket. Vagy például a legutóbbi Cantemus Nemzetközi Kórustalálkozó alkalmával, mikor innen hazamentek a különböző nemzetek gyermekei, akkor például Hollandiából, Dél-Koreából e-mail-eket küldtek, melyekben kifejezésre juttatják elragadtatásukat az itteni ellátásról és az itteni élményekről. Felnőttek is, gyermekek is!

O. G.: *Milyen problémákkal kellett szembenéznie a munka során?*

E. J.: A könyv megírásánál a legnagyobb problémát az anyag összegyűjtése jelentette. Hiába óriási anyaggal rendelkeztem, de arra nagyon kellett figyelnem, hogy olyan friss anyaggal is rendelkezzem, ami esetleg még nem jutott a birtokomba, de ha már beszélek róla – egy-egy együttesről, vagy egyénekről –, akkor azokról reális képet tudjak adni. S nem mindenkitől sikerül ezt azonnal beszerezni, mert mindenkinek ezer dolga van, s nem az a legfőbb és legesleggyorsabb tennivalója, hogy Erdős Jenőnek a kívánságát teljesítse. És bizony néha-néha elég nehéz volt összegyűjteni, de végül mégiscsak sikerült!

Másrészt... Hát voltak olyanok persze, s most itt hadd hivatkozzak arra, hogy nem lehetett figyelmen kívül hagynom az Abigélnek, a Munkácsy Zeneiskolának, aztán a Muzsika Zeneiskolának – ez a három magán-zeneiskola itt, Nyíregyházán – a tevékenységét sem. Ezekhez nehéz volt összeszednem az anyagot. El kellett mennem hozzájuk, még a Muzsikával volt a legkönnyebb, az Abigéllal és a Munkácsyval még a kapcsolatot is nehezen lehetett megtalálni. Akkoriban nevezték ki *Fehér Ottót* az Abigél középfokú művészeti iskolájának vezetőjévé. Rajta keresztül – mert

vele már régről szoros kapcsolatban voltam – sikerült végül felvenni a kapcsolatot az Abigéllal.

O. G.: *Miért tartotta fontosnak, hogy a komolyzenei életre fókuszáló könyvben népzenei vonatkozásokról is írjon?*

E. J.: A könyvben is hivatkozom erre, de szeretném itt is hangsúlyozni, hogy ha a népzenenek van kapcsolata a komolyzenével, akkor azt Bartók és Kodály, valamint az ő követőik tevékenysége bizonyítja legjobban. Mert az igazi magyar zenét a népzenei gyökerek felhasználásával tudták megteremteni. Abban a dolgozatomban, ami a Megyei Pedagógiai Intézet által szerkesztett kötetben jelent meg, „A megye néphagyományai” címmel, „Zenei értékeink gyökere a népdal”... itt is hivatkozom Kodályra: „a magyar zenét nem mi találtuk ki. Megvan az már ezer éve. Mi csak őrizni, ápolni akarjuk a régi kincset.” Ez a népdal, a népzene ez a régi kincs, amit ápolni, őrizni akarnak, és amit ők olyan csodálatos művekben, mint a Székelyfonó, a Hány János, a Galántai táncok, a Marosszéki táncok, a Karádi nóták nemzetközi rangra emeltek. A népzenevel sokat kellett foglalkoznom, hogy megírjam ezt a tanulmányt.

O. G.: *Milyen volt a fogadtatása a könyvnek? Milyen az érdeklődés iránta 2007 májusa óta?*

E. J.: Őszintén megmondom, hogy nagyon nagy várakozással tekintettem rá, mert – nem árulok el titkot – minden emberben van egy kis félsz, bár a hiúság is táplálja ezt, hogy egyáltalán volt-e értelme, hogy megcsináljam? A Pedagógiai Intézetben tartották a bemutatót. És 54-en jelentek meg, 54 komolyzene-barát. Köztük *Tarcai Zoltán, Ács Ildikó, Papp Istvánné, Babka József* és sok olyan ember, akik el tudtak jönni munkaidőben is. Eljöttek, mert kíváncsiak voltak rá. És nagy örömeimre már 400 példány elkelt belőle. Ez is mutatja, hogy van érdeklődés!

A Kelet-Magyarország többször is foglalkozott vele. Aki segítséget nyújtott, azoknak mindenkinek tiszteletpéldányt adtam belőle, és ott azonnal megvették, akik nem kaptak tiszteletpéldányt. Azóta is sokan: a Cantemus kórus, a Piccoli Archi Zenekar, vagy például a Vasvári Pál Gimnázium, a Kölcsey Gimnázium, a Megyei Közoktatási Alapítvány jelentős példányszámot – húsz-harminc példányt – vettek meg és ajándékozzák. Ez is mutatja, hogy viszonylag népszerűvé vált.

O. G.: *Beszéljen a munkamódszeréről! Hogyan szerkesztette, hogyan válogatta és rendszerezte az anyagot?*

E. J.: Ez már nem az első ilyen dolgozatom volt. Majd negyven éve irogatok. Korábban nem azzal a módszerrel dolgoztam, hogy egyenesen gépbe írok. Most már szerencsére számítógépbe. 2006 óta, 86 évesen tanultam meg számítógépbe dolgozni. Nyugdíjasok részére szerveztek – „Kattints rá, Nagyi!” címmel – a városmajori művelődési házban egy tanfolyamot, arra beiratkoztam, s az egyik unokám megajándékozott egy számítógéppel, karácsonykor, 2005 karácsonyán. Akkor annyira bedolgoztam magam a szövegszerkesztésbe, nagyon jó könyvet is sikerült beszereznem, majd a Mustárházban meg az Ungvár sétányi könyvtárban is szerveztek tanfolyamot, s még azokba is bekapcsolódtam. S olyan jól sikerült megtanulni, hogy

teljes egészében úgy adtam át a szöveget a tördelő szerkesztőnek, a nyomdának, hogy azt mondták, ők még ilyet nem láttak, még nem kaptak készen, mint amilyet én adtam nekik. Épp csak – bár elég sok – illusztrációt kellett nekik beszkenneálni, amit akkor még nem tudtam megcsinálni – most már szkennelni is tudok!

Kézzel írtam mindig a dolgokat, s ez azért volt jó, mert mindig lehetett javíthatni, persze most már a számítógép erre is ad lehetőséget, és ennek én nagyon nagy hasznát vettem, mikor betettem számítógépbe az anyagot.

Például 2007-ben, mikor teljesen kész voltam az anyaggal, és már le is adtam a nyomdának, szóval áprilisban volt néhány megyei rendezvény, például az általános iskolások megyei bemutatója, vagy a középiskolások megyei bemutatója, az egyik Vásárosnaményban, a másik Kisvárdán, és ezekkel még sikerült kiegészítenem a könyvet, mivel erre a számítógép lehetőséget adott. Azaz az új részeket fotókkal kiegészítve, e-mail-ben átküldtem a nyomdának, és minden további nélkül be tudták építeni.

O. G.: *Hogyan látja Jenő bácsi a komolyzene helyzetét Nyíregyházán napjainkban?*

E. J.: Szerencsés helyzetben vannak a komolyzene barátai Nyíregyházán. Mert teljesen kiépített iskolarendszere van. Az óvodától kezdve – tudniillik az óvodának nagyon fontos szerepe van a komolyzene alapjainak lerakásában. A népdalokkal, a népi gyermekjátékokkal, mondókákkal kezdődik, és ott mindennap van ének-zenei foglalkozás. Van ének-zenei tagozatú iskolája kettő is, a Kodály-iskola, meg az Eötvös gyakorló. Van két zeneileg szakosított iskolája középfokon, először a Vasvári Pál Gimnázium, aminek nagyon nagy jelentősége volt abban az időben, mielőtt a Művészeti Szakközépiskolát létrehozták. A Vasvári Pál Gimnáziumnak az aulájában nagyon sok hangversenyt rendeztünk, mert az alkalmas volt arra. Felsőfokon pedig a Nyíregyházi Főiskola, amelynek nagy szerepe van a tanárképzésben, nem beszélve arról, hogy az országban egyedül népzene szakos tanárképzés is folyik ott. Tehát Nyíregyházának jól kiépített iskolarendszere van.

A zeneiskolája – véleményem szerint – nagyon szép, minőségileg is nagyon sokat fejlődött, különösen az utóbbi két évtizedben, nagyon-nagyon színvonalas lett a képzés. Mind jobban fejlődik – aminek szintén nagyon örülök – a Művészeti Szakközépiskola is. Ott voltam az elmúlt héten és a pályázati hangversenyen hallottam az ifjú tehetségeket. Nehéz volt eldönteni, kire szavazzak, mindegyikük kitűnően muzsikált!

A Filharmónia is – nem azért, mert én csináltam, mert az elődöm is meg az utódom is – kiemelkedő tevékenységet jelent. Aminek nagyon örültünk, hogy annak idején, mikor még Budapesthez tartoztunk, Budapest is nagyon méltányolta az igyekezetünket, és nem véletlen az, amit a könyvemben is leírok, hogy olyan emberek, majd minden magyar világsztár, *Kocsis Zoltán*tól kezdve, *Kicses Veronika*, *Sólyom Nagy Sándor*, *Gulyás Dénes*, *Ránki Dezső* és még sorolhatnám, ezeket itt mind szerepeltetem, ebben a könyvben, ők itt mind felléptek. *Kobayashi* háromszor jött el az Állami Hangversenyzenekarral. Beethoven *Kilencedik szimfóniája*, Orff *Carmina Burana*-ja, és Gunod *Ünnepi Miséje*, és a Buszacásban kellett megrendeznünk kettőt – Verdi *Requiemjét Lamberto Gardelli* olasz karmesterrel –, mert 3500 fizető vendégünk volt. Vagy például Händel *Messiását* meg tudtuk csinálni a debreceniekkel. Nagyon boldog voltam, mert nekem a *Halleluja* tétel a karácsonyi himnuszom, hogy így mondjam.

Egyébként is érdeklődik a közönség, úgyhogy nem kell félni és szégyenkezni, ha jön egy valamire való együttes, hogy Nyíregyházán nincs érdeklődés, van érdeklődés! Többször van tele a Kodály-terem vagy a zeneiskola hangversenyterme, mint hogy hézagosan ülnének benne, és szégyenkezni kellene az érdektelenség miatt!

O. G.: *Mi a véleménye a kórusmozgalom helyzetéről?*

E. J.: Én először a megyei kórusmozgalomról szeretnék beszélni. Nagy vérvesztés érte a megyei kórusmozgalmát. Egy kettős, egymással ellentétesnek tűnő folyamat játszódott le az 1980-as évektől kezdve napjainkig. Egyrészt öröndetes, hogy egy-egy kórusunk – például Nyíregyházán a Cantemus kóruscsalád tagjai, ha a társadalmi kórusok, tehát a felnőttek kórusmozgalmáról beszélnek, egyes kórusok kiemelkedő teljesítményt nyújtanak. Ilyen a Pro Musica, vagy a Cantemus Vegyeskar, ilyen a Főiskola Gaudeamus Kórusa, hasonló színvonalat képvisel a Népzeneész Kórus, a mátészalkai, tiszavasvári vagy a záhonyi pedagóguskórus és még néhány városunk fiatal együttese, de utánuk nincs tovább. Az iskolai kórusokban óriási visszaesés van! Valamikor, például a mátészalkai járásban, a járás mind a harminchét községének volt iskolai énekkara. Most a mátészalkai járásból a megyei kórustalálkozón egyetlenegy kórus sem jelent meg. De nem csak a mátészalkai járásból. A vásárosnaményi kórustalálkozón tavaly öt középiskolai, a kisvárdain tíz általános iskolai kórus jelent meg a megyéből. Annak idején még Naményban rendezték a középiskolai kórusok gáláját. Ez azt jelentette, hogy szinte minden járásban, de legalábbis két-három járás együtt megcsinálta a maga kis helyi rendezvényeit, s a legjobbak mehetek Naményba. Most pedig ilyen helyi rendezvény nincs, hanem akik vállalkoznak maguktól, azokat mind örömmel fogadja Namény. Tehát nem kiválasztási alapon, hanem önkéntesi alapon. Nyíregyházán három iskola van, amelyik most mer ilyenre vállalkozni. A Vasvári, a Kölcsey és a Művészeti Szakközépiskola. Tavaly például a Művészeti sem küldte el az énekkarát. De például az Arany János, a Zrínyi – igaz, a Zrínyinél az is közrejátszott, hogy *Bánhídi Ödönné* inkább a könnyűzene felé vitte a gyerekeket –, a Kossuthnak már hosszú ideje kórus nélküliek. *Gebri József* vezetésével valamikor a Krúdynam olyan kórusa volt, hogy Debrecenben a kórusversenyen díjat nyertek.

Nagyon nagy visszaesés van most. Ennek egyrészt az az oka, hogy csökkentették a tantervi óraszámot az iskolákban. Másrészt van Kodálynak egy mondása: „mechanizmus felé hajló életünk olyan jelenséget mutat, hogy az ember géppé válik. Ettől csak a zene szelleme véd meg”. Az informatika, meg a nyelvi tagozatok elvonják a gyerekek figyelmét a zenéről. Ezek pragmatikusabb, jobban fizető dolgoknak tűnnek, az emberek pragmatikusabban gondolkoznak most, tehát nem az érzelmek, hanem a gazdasági vonatkozások vezetnek inkább a gyerekeket is, szülőket is, amikor az érdeklődési körüket kialakítják. És ez sajnos a művészetek rovására megy. Ez az iskolákban jellemző, de kihatással van a felnőtt kórusmozgalomra is.

Nagyon sokat veszítettek, különösen a derékhad-kórusaink. A mátészalkai járásban például 12 községnek volt kórusa. Ezekből a községekből ma 2-3 kórus, ha van. De már azok sem mernek megjelenni megyei bemutatókon, csak helyben vegetálnak. A mátészalkai pedagóguskórus az, amelyik még mindig megjelenik, illetve még a Zenebarátok Kórusa. A megyének pillanatnyilag 18-20 kórusa van. Vagyis még a városokban sincs mindenütt kórus. Nem beszélve a községekről, a 4-5 ezres községekről, ahol elvárható lenne...

Legalábbis olyan színvonalú kórus nincs, amely be tudna kapcsolódni a megyei vérkeringésbe is. Tehát az, hogy otthon szerepelgetnek, egy-két alkalomra felkészülnek, az még nem jelenti, hogy rendszeresen is működnek, és ki mernének állni a településükön kívüli pódiumokra is. Én ezt nagy veszteségnek tartom.

O. G.: *Hogyan lehetne szélesíteni a komolyzene barátainak körét? Kik azok, akik a legtöbbet tették eddig ennek érdekében?*

E. J.: Nem beszéltem neked egy nagyon fontos emberről. Mert arról kérdeztél, hogy milyen színvonalon áll a komolyzene Nyíregyházán. Ebben nagyon-nagyon fontos szerepe van Tarcai Zoltánnak. Ő még ma is a TIT, a Kodály-társaság és a Könyvtár közös szervezésében komolyzenei előadásokat tart. Az országos Kodály Társaságnak a megyei tagcsoportja a legnagyobb létszámú az országban a megyei tagcsoportok között. És ez *Tarcai Zoltán* érdeme. Elsősorban az ő érdeme, ő tartja össze ezt a társaságot. Amíg a feleségem súlyos beteg nem lett, addig én is a vezetőség tagja voltam.

Annyira figyelmes Tarcai Zoltán, hogy minden olyan esemény, ami Nyíregyházát kiemelte az elmúlt évtizedekben – különösen, amióta ő itt van –, de különösen Bartóknak és Kodálynak a Nyíregyházi megjelenése óta, illetve ezek jubileumára mindig nagy rendezvényt szervez, és ő szervezi meg azt is, hogy mely kórusok lépjenek fel. És nem tud senki neki nemet mondani. Ez egy óriási munka. Vagy a Bem iskola tornacsarnokában, vagy a Buszacásban tudta ezeket megrendezni, mert csak ezeken a helyeken van annyi hely. Tudniillik, annak idején, mikor itt volt Kodály, 8-10 kórus lépett fel, a városnak a kórusai. És amiket ők előadtak, azokat mindet előadták most is. Vagy például volt olyan eset is, amikor Bartókról úgy emlékeztünk meg, hogy az 1937-ben megjelent 27 egyenemű karára emlékeztünk 87-ben, mikor 50 éves évfordulója volt. És annyi kórust szervezett be Tarcai Zoltán, hogy mind a 27 művet előadták. Köztük persze a Gaudeamus is. Volt olyan eset, hogy még a tanítói énekkar is szerepelt. Annak idején még az is működött, ma sajnos – fájdalmas számomra – már nem működik.

Neki az egész városra, sőt, a megyére kiható látóköre van. Ő régebben kijárt a megye városaiba a kórusokhoz meghallgatni őket, tanácsot adni. Az, hogy én például karnagy minősítést szereztem, neki is köszönhetem, mert ő még arra is vigyázott, hogy akkoriban a hetvenes években olyan karnagy tanfolyamot indított be, hogy mi le tudtunk vizsgázni.

Tarcai Zoltán a főiskoláról olyan kisugárzó hatással és olyan tekintéllyel rendelkezett, hogy megtalálta a kapcsolatot a városi szervezetekkel. Aki nem találja meg a kapcsolatot a városi szervezetekkel, az nem tud hatást gyakorolni a művészeti életre és együttesekre. Ő régen is mindenben benne volt, és még ma is mindenben benne van. Amíg ilyen emberek tevékenykednek, mint ő, addig a zenebarátok köre továbbra is bővülni fog! Még három zenei intézményünk is reményt ad erre: a Kodály Zoltán Általános Iskola a Cantemus- kóruscsaláddal, a Vikár Sándor Zeneiskola és a Művészeti Szakközépiskola. Ezekben – néha hetenként több alkalommal is – színvonalas hangversenyek várják a komolyzene barátait. Ide kell sorolnunk Városi Művelődési Központ, a Nemzeti Filharmónia és a Nyíregyházi Főiskola ének-zene tanszékének rendezvényeit is.